روزنامه صبح ایران
VATANEMROOZ.IR
وطن امروز
دوشنبه | ۱۰ مرداد ۱۴۰۱ | ۳ محرم ۱۴۴۴ | اول آگوست ۲۰۲۲ | سال چهاردهم | شماره ۳۵۴۵ | ۸ صفحه | ۳۰۰۰ تومان
| ۱۱۸۳سال و ۲۸۹ روز گذشت |
VATAN-E-EMROOZ | VOL.14 | NO.3545 | MON.AUG.01, 2022 | ISSN:2008-2886

با ۲ گل و یک پاس گل طارمی پورتو قهرمان سوپرجام پرتغال شد

مهارناپذیر

صفحه ۶

گفت‌وگوی «وطن‌امروز» با حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسین مؤمنی درباره نقش امر به معروف و نهی از منکر در قیام حسینی(ع)

امر به معروف و نهی از منکر ستون قیام عاشورا

صفحه ۵

در دومین روز اشغال پارلمان عراق توسط طرفداران مقتدا صدر

چارچوب هماهنگی شیعیان تلاش خود را برای حل و فصل بحران موجود از طریق گفت‌وگو ادامه داد

چرا عراق آرام نمی‌گیرد؟

صفحه ۷

ایده سفر پلوسی به تایوان و منازعه بر سر موازنه شرق آسیا

یادداشت

ثمانه اکوان: دفتر نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان آمریکا در بیانیه‌ای اعلام کرد او در سفر به شرق آسیا به ژاپن، کره‌جنوبی، سنگاپور و مالزی سفر خواهد کرد. انتشار ایـن بیانیه این ذهنیت را ایجاد کرده که پس از تنش ایجاد شده میان چین و آمریکا، پلوسی قید سفر به تایوان را زده است.

پنجشنبه‌شب گذشته جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا و شی جین پینگ، رئیس‌جمهور چین، برای پنجمین‌بار در طول دوران ریاست‌جمهوری بایدن با یکدیگر به صورت تصویری گفت‌وگو کردند. بر اساس گزارش کاخ سفید یکی از مهم‌ترین مسائلی که موجب رنجش‌خاطر دولت چین شده و باعث شد شی جین پینگ مواضع تندی علیه آمریکا داشته باشد، طرح موضوع سفر قریب‌الوقوع نانسی پلوسی به تایوان بود. بایدن اما در این باره تنها به گفتن یک جمله بسنده کرد: «سیاست ایالات متحده درباره چین و تایوان تغییر نکرده است».

شی جین پینگ با این حال به صورت مستقیم و با صراحت بیشتری در این باره صحبت و تاکید کرد: «کسانی که با آتش بازی می‌کنند در نهایت خواهند سوخت و امیدوارم ایالات متحده بخوبی به این مساله آگاه باشد». گزارش پکن درباره این گفت‌وگو تأکید می‌کند شی در همین باره خاطرنشان کرده‌است: «چین باید برای بدترین سناریو آماده شود، بویژه باید آمادگی نظامی داشته باشد و این را بهترین راه برای بازدارندگی در مقابل ایالات متحده دانسته است». این در حالی است که سخنگوی کاخ سفید بعد از مکالمه سران ۲ کشور اعلام کرد جو بایدن معتقد است «به او ربطی ندارد که به پلوسی توصیه کند به تایوان برود یا نه». سخنگوی کاخ سفید تاکید کرد: «سفر نانسی پلوسی سفری اعلام نشده است و ما این را به خود رئیس مجلس واگذار می‌کنیم که درباره آن تصمیم بگیرد و بایدن مخالفت علنی با این مساله نخواهد داشت».

■ هشدار پنتاگون به پلوسی

در عین حال سفر نانسی پلوسی به تایوان مساله‌ای نبوده و نیست که تمام دموکرات‌ها درباره آن اتفاق‌نظر داشته باشند. موضوع سفر رئیس مجلس نمایندگان به تایوان در حالی مطرح شد که وزارت دفاع این کشور همان زمان اعلام کرد این سفر «ایده خوبی نیست». پنتاگون خاطرنشان کرده بود بهتر است این سفر کنسل شود، زیرا بی‌توجهی به تهدید پکن درباره اینکه سفر نانسی پلوسی به تایوان می‌تواند باعث ایجاد درگیری نظامی در منطقه شود، خطری بالقوه است و شرایط نمی‌تواند از این خطرناک‌تر باشد.

در شرایطی که ایالات‌متحده و چین به سمت یک رویارویی بالقوه در منطقه می‌روند، بسیاری از دستگاه‌های حاکمیتی واشنگتن تمایل دارند این موضوع را با ابزار مورد علاقه‌شان حل‌وفصل کنند؛ استفاده از بازوی نظامی. اتکای بیش از حد به زور به عنوان ابزار اصلی آمریکا در روابط بین‌الملل در طول ۲ دهه گذشته منافع ایالات متحده را در برخی مناطق جهان تامین کرده است اما تضمینی وجود ندارد که در این باره نیز بتواند تأمین‌کننده منافع آمریکا در شرق آسیا باشد.

اگر نگاهی به سفر سیاستمداران آمریکایی به تایوان داشته باشیم، شاید به نظر برسد سفر پلوسی چندان هم نمی‌توانست یا نمی‌تواند برای چین خطرناک باشد. در طول چند ماه گذشته گروهی از مقامات بلندپایه سابق ایالات متحده از تایوان دیدن کرده‌اند: مایک مولن رئیس سابق ستاد مشترک ارتش، به همراه مگان سالیوان معاون مشاور امنیت ملی و میشل فلوئورنی معاون وزیر دفاع سابق به دستور بایدن در ماه فوریه به تایپه رفتند. ماه مارس، مایک پمپئو وزیر سابق خارجه آمریکا این سفر را انجام داد و اوایل ماه گذشته میلادی نیز مایک اسپر وزیر سابق دفاع همین اقدام را انجام داد. اما همین سفرها بود که باعث ایجاد حساسیت بین مقامات چینی نسبت به طرح سفر پلوسی شد. «وانگ ئی» سخنگوی وزارت خارجه چین در همین باره گفت: «در صورتی که پلوسی این سفر را انجام دهد، چین نیز اقدامات متقابل قدرتمندی انجام خواهد داد و ما در این مساله جدی هستیم». کلنل «تان کفی» سخنگوی وزارت دفاع ملی چین نیز هشدار داد نیروی نظامی این کشور در صورتی که نانسی پلوسی از تایوان بازدید کند بیکار نخواهد نشست و اقدامات شدیدی را برای خارج کردن هر نوع مداخله خارجی از منطقه انجام خواهد داد. سردبیر روزنامه گلوبال‌تایمز چین هم که از نزدیک‌ترین روزنامه‌ها به حزب حاکم این کشور است، در توئیتی نوشت: «پاسخ سرزمین مادری به سفر پلوسی غیرمنتظره و شامل اقدامات قدرتمند و غیرقابل پیش‌بینی نظامی خواهد بود».

■ این دموکرات‌های جنگ‌طلب

تا امروز، زمانی که تحلیلگران درباره مسائل مرتبط با سیاست خارجی در کاخ‌سفید صحبت می‌کردند، اعتقاد داشتند بایدن همان راهی را می‌رود که جمهوری‌خواهان تندرو و ترامپ برای آمریکا در نظر گرفته بودند. درباره سفر نانسی پلوسی به تایپه نیز او از حمایت بسیاری از جمهوری‌خواهان مانند مایک پمپئو و سناتور تام کاتن برخوردار بوده است که به او پیشنهاد دادند حتی در صورت شدت گرفتن تنش‌ها بین واشنگتن و پکن نیز سفر خود را منتفی نکند. آنها به نانسی پلوسی گفتند نباید در مقابل قلدری چینی‌ها کوتاه بیاید اما مساله‌ای که مدنظر قرار نداده‌اند این است که در وهله اول، دخالت در امور داخلی چین است که نشان‌دهنده قلدری یک کشور در مقابل کشور دیگر است و این آمریکاست که باید برای مداخله در مساله داخلی در چین پاسخگو باشد.

ارتش چین با این حال بیکار ننشست و افزایش میزان نیروهای فعال نظامی- بویژه نیروهای هوایی این کشور- نشان می‌دهد پکن خود را برای یک جنگ تمام‌عیار آماده کرده است. ایالات متحده نیز به صورت آرام و بی‌صدا در حال تقویت نیروهای نظامی خود در دریای جنوبی چین است. هر چند اکنون گفته می‌شود سفر به تایوان در برنامه پلوسی قرار ندارد اما اخیرا مقامات دفاعی آمریکا اعلام کرده بودند افزایش نیروهای نظامی در دریای جنوبی چین برای اطمینان حاصل کردن از امنیت رئیس مجلس نمایندگان در سفر به تایوان است اما این سفر نیازی به جت‌های جنگی، کشتی‌های بزرگ نظامی و همچنین ابزار و تجهیزات نظارتی بسیار قوی نظامی نداشت و تنها مساله‌ای را که به ذهن متبادر می‌سازد، این است که آمریکایی‌ها نسبت به شروع جنگ جدید در دنیا با کمک نظامی به تایوان در مقابله با چین بی‌میل نیستند.

نکته مهم دیگر در این ماجرا، این است که سفر احتمالی پلوسی به تایوان شاید از منظر جنگ‌طلبان و تندروهای واشنگتن سفری بشدت مهم و تاثیرگذار در منطقه جلوه کند اما از منظر منافع ملی آمریکا تامین‌کننده این منافع نخواهد بود، زیرا تنها باعث ایجاد تنش در دنیا می‌شود که تاوان آن را باید مالیات‌دهندگان آمریکایی بپردازند. ایالات متحده هم‌اینک میلیاردها دلار به اوکراین برای مقابله با روسیه کمک کرده است و در صورتی که جنگی با چین در بگیرد، اروپای غرق در مشکلات اقتصادی نمی‌تواند کمک شایانی به تایوان داشته باشد و این آمریکا و ژاپن و تا حدی استرالیا هستند که باید تاوان این جنگ را بپردازند. چین نیز تاکنون با وجود افزایش نیروهای نظامی خود در نزدیکی تایوان اقدامی انجام نداده است که نشان می‌دهد قصد حمله نظامی به این منطقه را ندارد اما در صورتی که آمریکا دست به تحریکات گسترده در این منطقه بزند، چین نیز ناچار وارد فاز نظامی خواهد شد؛ همان مساله‌ای که دقیقا برای روسیه در ماجرای اوکراین اتفاق افتاد.

■ تغییر جهت از مقابله اقتصادی به نظامی؟

یکی از اشتباهات بسیار بزرگ جو بایدن درباره مساله تایوان و نوع رویارویی با چین، این بود که مسائل و رقابت‌های اقتصادی را به فاز نظامی کشاند. دموکرات‌ها که از دولت ترامپ بارها انتقاد کرده بودند با اعمال تعرفه‌های سنگین بر محصولات چینی زمینه برای رکود اقتصاد آمریکا را نیز فراهم کرده است، حالا با تحرکات نظامی خود در نزدیکی چین و تحریک این کشور برای حمله به تایوان از بعد دیگری منافع ملی آمریکا را قربانی جنگ‌طلبی خود می‌کنند. تا پیش از این سیاست آمریکا در قبال چین «ابهام استراتژیک» بوده است؛ این مفهوم بدین معنی است که ایالات‌متحده نه از الحاق تایوان به چین حمایت می‌کرد و نه از استقلال آن. ایالات متحده حفظ وضعیت فعلی را مهم‌ترین سیاست خود در منطقه می‌دانست و معتقد بود نباید در این باره اظهارنظر عجولانه داشته باشد که منافع این کشور را زیر سوال ببرد. دولت بایدن با این حال تصمیم گرفت ضمن حفظ سیاست ابهام استراتژیک در کلام، در عمل به سمت تحریک چین برای حمله به تایوان برود و در عین حال همکاری‌های نظامی در منطقه را نیز به نفع آمریکا تغییر دهد. توافق اوکاس (AUKUS) با استرالیا برای تأمین زیردریایی هسته‌ای برای این کشور، یکی از نخستین گام‌ها در جهت انجام این سیاست بود. ایجاد اتحاد با ژاپن و استرالیا در منطقه یکی دیگر از اقداماتی است که می‌تواند در نهایت موازنه قوا و سیاست در منطقه را دچار تغییر و تحول کند.

نوامبر سال گذشته میلادی جو بایدن اما به صورت صریح اعلام کرد تایوان از نظر ایالات متحده «مستقل» است. گفتن همین جمله کافی بود تا درها را برای انجام عملیات نظامی در منطقه هم توسط چین و هم ایالات متحده باز کند. چین از آن پس می‌داند که ایالات متحده در نهایت به نفع جدایی‌طلبان در تایوان گام برمی‌دارد و تصمیم خود را گرفته است که دست به ماجراجویی نظامی در منطقه بزند؛ این همان اقدامی است که آمریکا درباره اوکراین نیز انجام داد و در نهایت باعث حمله نظامی روسیه به این کشور شد. آنطور که رسانه‌های دموکرات مانند نیویورک‌تایمز بیان کرده‌اند، شاید طرح ایده سفر پلوسی به تایوان در راستای سیاست‌های جنگ‌طلبانه تندروها در ۲ حزب دموکرات و جمهوری‌خواه باشد اما مشاوران پلوسی گفتند این کار تنها نشان‌دادن تعهد عمیق ایالات‌متحده به تایوان است که باعث می‌شود چین در برآورد سود و زیان خود در حمله به تایوان تجدیدنظر کرده و بداند با وجود حضور و حمایت تمام‌قد آمریکا از تایوان امکان حمله به این منطقه وجود ندارد.

■ علت اصلی حمایت آمریکا از تایوان

شاید آمریکا دلایل مختلفی را برای حمایت از تایوان در منطقه اعلام کند اما مساله و نگرانی اصلی ایالات متحده در منطقه نه تایوان، بلکه برهم خوردن نظم منطقه‌ای در منطقه شرق آسیا با پیشرفت‌های تکنولوژیک چین است. مجله «فارن افرز» ۲ سال پیش در یادداشتی به این موضوع اشاره کرده بود. تحلیلگر این نشریه در سال ۲۰۲۰ اشاره کرده بود که ترس و نگرانی آمریکا در منطقه مساله پیشرفت‌های اقتصادی و همچنین تکنولوژیک چین است که باعث شده این کشور بتواند از لحاظ نظامی نیز به برتری مطلق دست پیدا کند. این مساله باعث می‌شود توازن منطقه‌ای به نفع چین در منطقه شرق آسیا تغییر کند و آمریکا باید به هر روش ممکن جلوی این موضوع را بگیرد. شاید از نظر آمریکا اقدام «به هر روش ممکن» اقدام نظامی برای مقابله با چین باشد تا بلکه بتواند پکن را وادار کند هزینه‌های نظامی زیادی را در تایوان بپردازد و منطقه به یک تعادل نظامی برسد، با این حال مساله‌ای که آمریکایی‌ها در تفکرات خود راجع به حوزه شرق آسیا در نظر نگرفته‌اند، هزینه‌های نظامی و اقتصادی است که ایالات‌متحده باید برای رسیدن به چنین هدفی بپردازد. اگر قرار باشد ایجاد موازنه منطقه‌ای در حوزه شرق آسیا با جنگ به دست آید، چین نیز ساکت نمی‌ماند و احتمال رویارویی مستقیم پکن و واشنگتن در حوزه نظامی و حتی در خاک آمریکا نیز وجود دارد؛ مساله‌ای که بشدت برخی تحلیلگران آمریکایی را با نگرانی روبه‌رو کرده اما دولت بایدن در شرایط فعلی توجه چندانی به آن ندارد.

تیترهای امروز

فعالیت پدیده مونسون تاکنون منجر به جان باختن ۶۹ و مفقود شدن ۴۵ نفر شده است

درجست‌وجوی مفقودین

■ وزیر جهاد کشاورزی: خسارات ناشی از وقوع سیلاب در کشور به ۱۰ هزار میلیارد تومان رسیده است

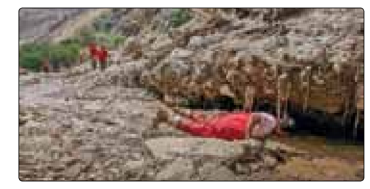

صفحه ۴

کرونا همچنان جان می‌گیرد

۶۱ فوتی و شناسایی ۹۷۲۷ بیمار جدید

قتل‌های پاورچین

صفحه ۴

اعتراف سرکرده «حرکة النضال» به حمایت‌های سوئد

تروریسم در استکهلم

صفحه ۲

ضرورت اصلاح ساز و کار معافیت گمرکی واردات ماشین‌آلات خطوط تولید

سته اقتصادی

به‌نام تولید به‌کام مونتاژکاران

کاهش ۱۴ درصدی مانده تسهیلات اعطایی بانک‌ها در بهار سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل

تنظیم ضربان خلق پول؟

صفحه ۳

نگاه

ایران برجام می‌خواهد غرب برجام پلاس

علیرضا حجتی: بن‌بست مذاکرات هسته‌ای به سرعت در حال حرکت به سمت شکست احیای برجام است و ظاهرا امیدی برای امیدواران به احیای توافق در آینده نزدیک باقی نگذاشته است. حال پرسش اصلی این است: چه طرفی مسؤول شکست مذاکرات و پروژه احیای برجام است؟

ایران از همان آغاز مذاکرات وین با شروع به کار دولت بایدن، بویژه از دور ششم به این سو، با علم به نارسایی‌ها و ایرادات ساختاری برجام که در مقام اجرا هم، آورده ایران از این توافق را تقریبا هیچ کرده بود، اعلام کرد به دنبال احیای برجام ۲۰۱۵ نه یک کلمه کم نه یک کلمه زیاد است و دولت آمریکا به دلیل سابقه خروج غیرقانونی از توافق، این بار باید تضمین دهد از توافق خارج نمی‌شود اما جو بایدن از زمان آغاز کارزار انتخاباتی خود اعلام کرده بود به دنبال توافق گسترده و طولانی‌تر با ایران است؛ عنوانی که بعدها از سوی «هایکو ماس» وزیر سابق خارجه آلمان «برجام پلاس» نام گرفت.

درباره تضمین، واشنگتن به صراحت اعلام کرد با توجه به ساختار سیاسی این کشور نمی‌تواند به تهران تضمین دهد. «آنتونی بلینکن» وزیر خارجه دولت بایدن در این باره گفت: «در نظام [حکومتی] ما، نمی‌توان چنین ضمانت سخت و سریعی فراهم کرد. رئیس‌جمهور بایدن می‌تواند با قاطعیت بگوید تا زمانی که ایران به توافق پایبند باشد، در کسوت رئیس‌جمهور چه کاری انجام خواهد داد یا چه کاری انجام نخواهد داد اما ما نمی‌توانیم رؤسای‌جمهوری بعدی را [به انجام کاری] ملزم کنیم. این موضوعی است که درباره آن صحبت می‌کنیم».

مقامات دولت بایدن طی یک سال گذشته بویژه در واکنش به پیشرفت برنامه غنی‌سازی ایران بارها عنوان کرده‌اند توافق دارد مزایای اولیه خود را از دست می‌دهد. رمزگشایی از این عبارت آمریکایی‌ها را «لس‌آنجلس تایمز» اخیرا در گزارشی مبسوط انجام داد. بر اساس گزارش این روزنامه آمریکایی، برجام در دولت باراک اوباما بر منطق نفوذ به ساختار تصمیم‌گیری ایران استوار شده و به همین سبب، سبک خاصی از رفع تحریم‌ها را می‌طلبد که در نهایت نباید به انتفاع اقتصادی ایران منجر شود. زمانی که باراک اوباما سال ۲۰۱۵ به برجام دست یافت، در برابر منتقدانش همواره این نکته را روشن می‌کرد که برجام بر «منطق نفوذ» به ساختار تصمیم‌گیری‌های سیاسی ایران استوار شده و نه تنها «منطق انتفاع» اقتصادی برای ایران را دنبال نمی‌کند، بلکه سازوکارهایی برای جلوگیری از آن دارد.

ادامه در صفحه ۶